

פרשת תרומה

ועשית מנורת זהב טהור... ירכה וקנה... ממנה יהיו (כה, לא)

רש"י: ירכה היא הרגל של מטה העשוי כמין תיבה, ושלושת הרגלים יוצאים הימנה ולמטה.

סבי הגה"ק רבי יחזקאל טויסיג ממטרסדורף זי"ע מסביר בספרו תפארת יחזקאל הסבר נחמד לשם מה הוזקקו לשלושה רגלים מאחר שכבר היה יכולה המנורה להיות נתמכת ע"י הירכה שעשויה כמין תיבה כדברי רש"י: ומסביר כך, משום דאיתא במשנה (אבות א.ב.) "הוא היה אומר: על שלושה דברים העולם עומד, על התורה ועל העבודה ועל גמילות חסדים".

ובגמרא (יבמות קט:): "כל האומר אין לי אלא תורה, אפילו תורה אין לו. ואמר רב הונא: כל העוסק בתורה בלבד, דומה כמי שאין לו אלוה וכו'".
ובגמרא (עבודה זרה ה:): "אשריכם ישראל בזמן שעוסקים בתורה ובגמילות חסדים יצרם מסור בידם". ועל כן, הרוצה לזכות בכתרה של תורה, עליו לשלב עמה "עבודה וגמילות חסדים", ואז תורתו מתברכת, ויצרו מסור בידו.

והנה מנורה רומזה לתורה כמאמר חז"ל (בבא בתרא כח:): הרוצה להחכים ידרים, וסימנך מנורה בדרום. אמנם כל האומר אין לי אלא תורה, אפילו תורה אין לו, ועל כן עליו לשלב כל הג' עמודים יחדיו, דהיינו, "תורה עבודה וגמילות חסדים". ולכן יש למנורה ג' רגלים, לרמז שרק אז יש קיום להתורה אור, אם משלב עמה כל שלושת העמודים...!

ולחידוד העניין אביא בפניכם את הסיפור הבא:

עם התמנותו כרב בקהילת פראג, הרבה הגה"ק בעל הנודע ביהודה זי"ע להוכיח את בני עדתו על התרפותם מלהחזיק ידי עניים. משנוכח לדעת שדברי תוכחתו נופלים על אוזניים ערלות, הלך לרחובה של עיר, אל בין הסוחרים העומדים שם, ועשה עצמו מתעניין במכירת סחורה. כשראו זאת הסוחרים תמהו מאוד, מה לו לגאון הגדול בין הסוחרים.

אחד הסוחרים אף הרהיב עוז בנפשו ושאלו על כך. ברוב חריפותו השיבו הנודע ביהודה: הנה אנחנו רואים כי שולחן שיש לו שלושה רגליים אם נחסרת לו רגל אחת, מניחין תחתיו איזה דבר וסומכין אותו, ושוב יכול השולחן לעמוד כבתחילה. אולם אם נשברת גם הרגל השניה, אי אפשר לסמוך השולחן עוד, והעצה היא לקצץ חלק מהרגל השלישית עד שהשולחן יעמוד בגובה שווה עם שתי רגליו האחרות.

והנמשל: הנה חכמינו זכרונם לברכה אמרו: (אבות פרק א' משנה א') "על שלושה דברים העולם עומד: על התורה ועל העבודה ועל גמילות חסדים".

כאשר נחרב בית המקדש נשברה רגל אחת והיא "העבודה". באו חכמינו זכרונם לברכה ואמרו: איזוהי עבודה שבלב? תפילה, ונשאר העולם עומד כבתחילה. כעת, כאשר אנשי עדתנו קופצים את ידיהם מלחונן דלים, אזי גם הרגל השניה גמילות חסדים נשברת, ואם כן, על מה יוכל העולם לעמוד ולהתקיים?

על כן, אמרתי בליבי, אלכה גם אני אל השוק ואשבור גם את הרגל השלישית התורה ואז יוכל העולם לעמוד ותבל בל תימוט...

פרשת תרומה

מקור: פנינים